

**KAUNO 1-OSIOS MUZIKOS MOKYKLOS
FORMALŪJĮ ŠVIETIMĄ PAPILDANČIO PAGRINDINIO MUZIKINIO UGDYMO
CHORINIO DAINAVIMO PROGRAMA**

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Mokyklos pavadinimas Kauno 1-oji muzikos mokykla, trumpasis pavadinimas – 1-oji muzikos mokykla. Mokykla įregistruota Juridinių asmenų registre, kodas 190144649.
2. Mokyklos teisinė forma – biudžetinė įstaiga.
3. Mokyklos priklausomybė – Kauno miesto savivaldybės mokykla.
4. Mokyklos savininkė – Kauno miesto savivaldybė (toliau - Savininkas), kodas 111106319, Laisvės al. 96, LT-44251 Kaunas.
5. Savininko teises ir pareigas įgyvendinanti institucija – Kauno miesto savivaldybės taryba. Jos kompetenciją nustato Lietuvos Respublikos biudžetinių įstaigų įstatymas.
6. Mokyklos buveinė – J. Gruodžio g. 25, LT-44289 Kaunas.
7. Švietimo įstaigos grupė ir tipas – neformaliojo vaikų švietimo mokykla ir formalųjį švietimą papildančio ugdymo mokykla.
8. Mokyklos pagrindinė paskirtis – neformaliojo vaikų švietimo grupės muzikinio ugdymo mokykla, formalųjį švietimą papildančio muzikinio ugdymo mokykla.
9. Mokyklos paskirtis – vaikų meninis bei muzikinis ugdymas pagal ilgalaikes ir kryptingas neformalaus švietimo ir formalųjį švietimą papildančio ugdymo programas.
10. Formalųjį švietimą papildančio muzikinio ugdymo programa (toliau - Programa) parengta remiantis LR Švietimo ir mokslo ministro 2015 m. sausio 27 d. Įsak. Nr. V-48 „Dėl rekomendacijų dėl meninio formalųjį švietimą papildančio ugdymo programų rengimo ir įgyvendinimo patvirtinimo“; LR Švietimo ir mokslo ministro 2011 m. liepos 5 d. Įsak. Nr. V-1214 „Bendrųjų iš valstybės ar savivaldybių biudžetų finansuojamų neformaliojo švietimo programų kriterijų aprašu“.

II. PROGRAMOS SANDARA, TRUKMĖ, APIMTIS

11. Programą gali rinktis mokiniai, baigę FŠPU pradinio muzikinio ugdymo chorinio dainavimo programą, besimokantys pagal bendrojo ugdymo programas, norintys įgyti ir plėtoti muzikines kompetencijas.
12. Programą sudaro branduolio dalykai ir pasirenkamieji dalykai, kurių ugdymo turinys glaudžiai siejasi tarpusavyje.
13. Branduolio dalykai yra privalomi, pasirenkamieji – neprivalomi, juos mokykla siūlo atsižvelgdama į mokinių poreikius ir mokyklos galimybes.
14. Branduolio ir pasirenkamiesiems dalykams skiriamos valandos numatomos mokyklos ugdymo plane.
15. Programos trukmė – 4 metai.

16. Programos sandara:

Programa	Programos sudėtis	Mokomasis dalykas	Trukmė	Savaitinių valandų skaičius	Viso valandų per metus
Pagrindinio muzikinio FŠPU programa	Programos branduolys (privalomi dalykai)	Muzikavimas / Chorinis dainavimas	4 m. m.	5	175
		Solfedžio	4 m. m.	2	70
		Muzikos istorija	4 m. m.	1	35
		Papildomas fortepijonas	4 m. m.	1	35
		Dirigavimas 6-8 kl.	3 m. m.	1	35
	Pasirenkamieji dalykai	Solinis dainavimas	1-4 m. m.	0,5-1	17-35
		Ansamblinis dainavimas	1-4 m. m.	1	35
		Antrasis muzikos instrumentas	1-4 m. m.	0,5-1	17-35
		Dirigavimas 5 kl.	1 m. m.	1	35

17. Programoje numatytų privalomųjų ir pasirenkamųjų dalykų turinys, turinio apimtis, mokinių pasiekimai formuluojami VI ir VII skyriuose.

18. Pagal šią Programą dirigavimo, papildomo fortepijono, solinio dainavimo, antrojo muzikos instrumento mokytojas rengia mokinio individualaus ugdymo planą kiekvienam pusmečiui, mokiniai ugdomi individualiai.

19. Kitų dalykų: choro, solfedžio, muzikos istorijos, ansamblinio dainavimo turiniui įgyvendinti mokytojai rengia ilgalaikį (metų) planą. Ugdymas organizuojamas grupėje.

III. PROGRAMOS PASKIRTIS, TIKSLAS, UŽDAVINIAI, RENGIMO PRINCIPAI

20. Programos paskirtis – sudaryti palankias sąlygas sistemiskai plėtoti programą pasirinkusių mokinių bendrąsias muzikines, chorinio dainavimo dalykines bei kitas bendrąsias mokinio kompetencijas.

21. Programos tikslas – nuosekliai ir kryptingai ugdyti mokinių prigimtinius muzikinius gebėjimus, asmenines galias, suteikti pagrindinio dalyko – chorinio dainavimo ir bendrąsias kompetencijas, kurių reikia produktyviam dalyvavimui šiuolaikiniame kultūriniame gyvenime ir pasirenkant profesiją.

22. Programos uždaviniai:

22.1. plėtoti mokinių prigimtinius muzikinius gebėjimus bei muzikos raiškos įgūdžius;

22.2. ugdyti mokymuisi visą gyvenimą reikalingas dalykines ir bendrąsias kompetencijas;

22.3. užtikrinti galimybę mokiniui, atsižvelgiant į jo poreikius, iš dalies pasirinkti programos turinį.

23. Programos rengimo principai:

23.1. individualizavimo – atsižvelgiama į mokinio pasiekimus, mokymosi ypatumus, gabumų raidą;

23.2. šiuolaikiškumo ir dermės – derinamos tradicijos ir ugdymo naujovės;

23.3. kūrybingumo ir iniciatyvumo – ugdomas mokinių kūrybinis mąstymas, atsakomybė už savo mokymosi rezultatus, muzikinės raiškos pasiekimų pristatymo visuomenei gebėjimai.

24. Programos įgyvendinimo metu ugdomos šios mokinių kompetencijos:

24.1. muzikavimo;

24.2. improvizavimo ir kūrybos pradmenų.

25. Kompleksinė įvairių muzikinių veiklų plėtotė svariai prisideda prie bendrųjų mokinio kompetencijų ugdymo:

- 25.1. iniciatyvumo ir kūrybingumo;
- 25.2. asmeninės;
- 25.3. socialinės;
- 25.4. komunikavimo;
- 25.5. mokėjimo mokytis;
- 25.6. kultūrinės;
- 25.7. pažinimo.

IV. TURINYS, METODAI IR PRIEMONĖS

26. Siekiant Programos dermės su kitomis muzikos krypties programomis, Programos dalyvių amžius, trukmė, rengimo principai, uždaviniai, mokymosi formos, struktūra, mokinių pasiekimai siejami su specializuoto ugdymo krypties programa (pagrindinio ir vidurinio ugdymo kartu su muzikos ugdymo programa), pagrindinio ugdymo muzikos dalyko bendrosiomis programomis.

27. Pagrindinė ugdymo forma – individuali/grupinė pamoka. Siekiant įgyvendinti konkrečios pamokos uždavinius, gali būti pasirenkami skirtingi pamokų tipai: techninė, kūrybinė, mišri pamoka, pamoka-repeticija.

28. Muzikavimo dalyko ugdymo turinys individualizuojamas (sudarant mokomąjį repertuarą) atsižvelgiant į mokinio gebėjimų ypatumus, pasiekimus, poreikius.

29. Branduolio ir pasirenkamųjų dalykų ugdymo turinys glaudžiai siejasi, taikoma tarpdalykinė integracija.

30. Mokytojas, siekdamas atskleisti mokinio individualybę, ugdymo proceso metu taiko įvairias mokymo(si) strategijas ir metodus:

- 30.1. informacinius;
- 30.2. praktinius;
- 30.3. kūrybinius;
- 30.4. demonstravimo;
- 30.5. integruoto ugdymo;
- 30.6. aktyviuosius mokymo metodus.

31. Siekiant užtikrinti mokymosi pažangą, kritinį mąstymą, ugdoma mokymosi mokytis kompetencija, skatinamas savarankiškas mokymasis.

32. Programai įgyvendinti kuriama šiuolaikinė mokymosi aplinka ir mokymo priemonės:

- 32.1. klasėje klavišinis muzikos instrumentas (pianinas ar fortepijonas), mokinio pasirinktas muzikos instrumentas, kompiuteris su interneto prieiga ir garso klausymosi įranga;
- 32.2. grupinių užsiėmimų patalpose – pianinas, mokyklinė lenta (interaktyvi lenta, vaizdo projektorius), kompiuteris su interneto prieiga, garso klausymosi įranga.

V. PAŽANGOS IR PASIEKIMŲ VERTINIMAS

33. Mokinių ugdymo pažanga ir pasiekimai vertinami pagal mokykloje galiojančią mokinių mokymosi pasiekimų ir pažangos vertinimo tvarką.

34. Pasiekimų ir pažangos vertinimas yra grindžiamas individualios pažangos vertinimo principu, lyginami mokinio pasiekimai su ankstesniais.

35. Vertinant atsižvelgiama į amžiaus tarpsnių psichologinius ypatumus, individualius mokinio poreikius, individualią mokinio pažangą.

36. Mokinių ugdymo pažangai vertinti naudojama dešimtbalė sistema.
37. Taikoma mokinių įgytų gebėjimų patikrinimo formos (kontroliniai koncertai, įskaitos, egzaminai ir kt.) pagal mokyklos nustatytą tvarką.
38. Įvykdę Programoje numatytus reikalavimus, įvertinti teigiamais pažymiais mokiniai keliami į aukštesnę klasę.

VI. CHORINIO DAINAVIMO PROGRAMOS TURINYS (BRANDUOLIO DALYKAI)

VI. I. MUZIKAVIMAS / CHORINIS DAINAVIMAS

39. Chorinio dainavimo paskirtis – ugdyti specifinius chorinio dainavimo gebėjimus ir muzikines kompetencijas.
40. Chorinio dainavimo tikslas – formuoti chorinio dainavimo atlikimo ir kūrinio formos perteikimo visumą. Supažindinti su įvairių epochų muzikos interpretacijos galimybėmis, chorinio meno raida ir sklaida.
41. Chorinio dainavimo uždaviniai:
- 41.1. lavinti chorinio dainavimo vokalinius įgūdžius;
 - 41.2. plėsti balso diapazoną;
 - 41.3. išraiškingai atlikti chorinį kūrinį, suprasti įvairius kūrinių žanrus ir formas;
 - 41.4. ugdyti ir formuoti mokinių artistišumą, ansamblišumą, kolektyvinio bendradarbiavimo sampratą, plėsti sceninės kultūros patirtį.
42. Chorinį dainavimą pagrindiniame muzikiniame ugdyme sudaro trys veiklos sritys:
- 42.1. Chorinio dainavimo įgūdžių formavimo tęstinumas
 - 42.2. Chorinių kūrinių pažinimas, suvokimas, interpretavimas
 - 42.3. Atlikėjo raiška chorinio meno kultūrinėje ir socialinėje aplinkoje.
43. Chorinio dainavimo mokymas:
- 43.1. mokymo trukmė – 4 mokslo metai;
 - 43.2. mokiniai mokosi grupinėse pamokose;
 - 43.3. chorinio dainavimo pamokoms skiriamos 5 valandos per savaitę: 3 valandos grupinėms pamokoms ir 2 valandos jungtiniam jaunių chorui;
 - 43.4. skiriamos akompanatoriaus valandos: grupinėms pamokoms 1 – 1,5 valanda per savaitę, bendram chorui 2 valandos per savaitę.
44. Mokinių pasiekimai:

1. Veiklos sritis – chorinio dainavimo įgūdžių tęstinumas	
Nuostata – tęsti, tobulinti, formuoti vokalinius įgūdžius	
Esminis gebėjimas – meniškai ir profesionaliai atlikti jaunių choro repertuaro kūrinius	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
1.1. Formuoti taisyklingą kvėpavimą ir tobulinti vokalinius įgūdžius.	1.1.1. Chorinio dainavimo pratybų metu formuoti taisyklingą kvėpavimą, lavinti vokalinius duomenis;
1.1. Chorinių kūrinių vokalinis atlikimas.	1.1.2. Pratybų metu įgytas žinias pritaikyti atliekamuose chorinės muzikos kūriniuose.
2. Veiklos sritis – chorinių kūrinių pažinimas, suvokimas, interpretavimas	
Nuostata – susipažinti su chorine partitūra, ją suvokti interpretuojant chorinės muzikos kūrinius	
Esminis gebėjimas – išraiškingai ir meniškai interpretuoti jaunių choro repertuaro kūrinius	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
2.1. Susipažinti ir gebėti analizuoti chorinę keturbalsę partitūrą.	2.1.1. Suvokti keturbalsį balsų išdėstymą, partijų svarbą kūrinyje;
	2.1.2. Gebėti analizuoti literatūrinį ir muzikinį

	tekstą, suvokiant bendrą atliekamo kūrinio formą.
2.2. Atlikti chorinės muzikos kūrinį, perteikiant kūriniai būdingus muzikinius elementus.	2.2.1. Suvokti bendrą kūrinio nuotaiką, charakterį, stiliaus ir žanro ypatumus; 2.2.2. Pritaikyti įgytas vokales žinias kūriniiu stilistiniame kontekste.
3. Veiklos sritis – atlikėjo raiška chorinio meno kultūrinėje ir socialinėje aplinkoje	
Nuostata – dalyvauti koncertinėje veikloje	
Esminis gebėjimas – parengti koncertinę programą	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
1.2. Suvokti scenos etiketo pagrindus.	1.2.1. Žinoti, suprasti bei vykdyti scenos elgsenos taisykles; 1.2.2. Suprasti ir vadovautis atlikėjo įvaizdžio etiketo taisyklėmis.
1.3. Dalyvauti institucijos organizuojamoje muzikinėje veikloje.	1.3.1. Koncertuoti chorinio dainavimo klasės tradiciniuose muzikiniuose renginiuose; 1.3.2. Koncertuoti ir dalyvauti chorinio dainavimo klasės organizuojamuose konkursuose, festivaliuose.
1.4. Dalyvauti už institucijos ribų vykdomoje muzikinėje veikloje.	1.3.1. Dalyvauti miesto, respublikinėse dainų šventėse; 1.3.2. Dalyvauti chorinės muzikos koncertuose, festivaliuose, konkursuose.

45. Chorinio dainavimo turinio apimtis:

45.1. chorinio dainavimo taisyklingų įgūdžių formavimas – kvėpavimo technikos lavinimo pratybos ir vokalinės technikos pratybos;

45.2. chorinių kūriniiu pažinimas, suvokimas, interpretavimas – chorinės partitūros meninė interpretacija ir atlikimas;

45.3. atlikėjo raiška chorinio meno kultūrinėje ir socialinėje aplinkoje – chorinių kūriniiu atlikimas ir įvertinimas viešoje erdvėje, sceninės patirties įgyjimas;

45.4 dalyvavimas muzikinėje veikloje, plėtojant sceninės kultūros meninio interpretavimo įgūdžius;

45.5. repertuaras parenkamas atsižvelgiant į mokinių balso ypatumus, amžių, planuojamą koncertinę veiklą;

45.6. repertuarą parenka choro mokytojas.

46. Rekomenduojamas kūriniiu skaičius per mokymosi metus:

Klasė	Pusm.	Kūriniiu skaičius per mokslo metus				Atsiskaitymo formos	
		Vokalizės, pratimai	Dainos	Stambi forma	Polifonija	Techninė įskaita (atsiskaitoma mokytojui)	Kontrolinis koncertas
5	I	1-4	2-6	0-1	0-3	Dainos atsiskaitymas 4-rių balsų sudėtyje	5- 10 kūriniiu mintinai
	II	1-4	2-6	0-1	0-3	Dainos atsiskaitymas 4-rių balsų sudėtyje	5- 10 kūriniiu mintinai
6	I	1-4	2-6	0-1	0-3	Dainos atsiskaitymas 4-rių balsų sudėtyje	8-10 kūriniiu mintinai

	II	1-4	2-6	0-1	0-3	Dainos atsiskaitymas 4-rių balsų sudėtyje	8- 10 kūrinių mintinai
7	I	1-4	2-6	0-1	0-3	Dainos atsiskaitymas 4-rių balsų sudėtyje	8- 10 kūrinių mintinai
	II	1-4	2-6	0-1	0-3	Dainos atsiskaitymas 4-rių balsų sudėtyje	8- 10 kūrinių mintinai
8	I	1-4	2-6	1-2	0-3	Dainos, stambios formos kūrinys	8- 10 kūrinių mintinai
	II	1-4	2-6	1-2	0-3	Dainos, stambios formos kūrinys	8- 10 kūrinių mintinai

47. Mokinių atsiskaitymai organizuojami vadovaujantis mokykloje galiojančia mokinių atsiskaitymų ir egzaminų organizavimo tvarka.

48. Rekomenduojamos literatūros sąrašas - priedas nr.1.

VI. II. SOLFEDŽIO

49. Solfedžio dalyko paskirtis – turtinti ir plėsti muzikinį akiračių, sudaryti galimybes orientuotis muzikos pasaulyje.

50. Solfedžio dalyko tikslas – sudaryti tam tikrą turimų įgūdžių ir žinių sistemą, padėti susivokti savo gebėjimuose ir poreikiuose.

51. Solfedžio dalyko uždaviniai:

51.1. formuoti muzikinės logikos pojūtį;

51.2. formuoti subtilaus muzikos suvokimo įgūdžius;

51.3. toliau plėsti ir lavinti kūrybinį pojūtį, suteikti žinių, mokėjimų ir įgūdžių, reikalingų asmeninei bei kūrybinei veiklai.

52. Solfedžio veiklos sritys:

52.1. Klausos lavinimas

52.2. Intonavimo pratybos, dainavimas, solfedžiavimas

52.3. Ritmo pojūčio ir kūrybinių įgūdžių lavinimas

52.4. Muzikinis raštas, sąvokos, muzikos tekstų atpažinimas ir užrašymas.

53. Solfedžio dalyko mokymas:

53.1. solfedžio mokymo trukmė – 4 mokslo metai;

53.2. mokiniai solfedžio dalyko mokosi grupinėse pamokose;

53.3. solfedžio dalykui skiriamos 2 valandos per savaitę;

53.4. naudojama solfedžio dalykui skirta mokomoji literatūra, interaktyvios informacinės technologijos.

54. Mokinių pasiekimai:

1. Veiklos sritis – klausos lavinimas	
Nuostata – lavinant prigimtine klausą, pritaikyti teorines muzikos žinias	
Esminis gebėjimas – klausia atpažinti ir suvokti gamų, jų rūšių gretinimus, melodinių vingių pasikeitimus	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
1.1. Gebėti atskirti natūralias, harmonines ir melodines gamas.	1.1.1. Išgirsti ir suvokti skirtumus tarp natūraliųjų, harmoninių ir melodinių gamų rūšių tonacijose iki 5 alteracijos ženklų.
1.2. Suvokti ir skirti harmoninį mažorą.	1.2.1. Išgirsti ir klausia atpažinti harmoninį mažorą, tonacijose iki 5 alteracijos ženklų.

1.3. Gebėti išgirsti ir atpažinti paprastuosius, charakteringus intervalus.	1.3.1. Išgirsti ir suvokti intervalus: didžiuosius ir mažuosius (d2, m2, d3, m3, d6, m6, d7, m7), charakteringus: padidintą kvartą ir sumažintą kvintą, tritonį dermėje.
1.4. Gebėti išgirsti pagrindinių laipsnių kvintakordus, keturgarsius akordus bei jų apvertimus.	1.4.1. Išgirsti ir klausia atpažinti pagrindinių laipsnių kvintakordus (T5, S5, D5) dermėje ir nuo garso. 1.4.2. Išgirsti ir klausia atpažinti D7 su apvertimais ir jų sprendimu tonacijose. 1.4.3. Išgirsti ir klausia atpažinti VII7 akordus dermėse.
2. Veiklos sritis – intonavimo pratybos, dainavimas, solfedžiavimas	
Nuostata – siekti tikslumo, intonuoti atliekamą muziką	
Esminis gebėjimas – suvokti, siekti ir tiksliai intonuoti nežinomą tekstą, liaudies dainas, laipsnius, intervalus, akordus bei jų sprendimo būdus	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
2.1. Gebėti tiksliai ir sąmoningai intonuoti.	2.1.1. Vienbalsių, dvibalsių pratimų, kanonų, dainų su tekstu, sutartinių dainavimas, nežinomo teksto solfedžiavimas. 2.1.2. Vienbalsių pratimų su chromatizmais ir moduliacijomis į pirmo laipsnio giminingumo tonacijas solfedžiavimas (supažindinimas). 2.1.3. Gamų iki 6 alteracijos ženklų ir jų laipsnių intonavimas. 2.1.4. Paprastųjų bei charakteringų intervalų, pagrindinių laipsnių akordų, D7 su apvertimais, VII7 ir jų sprendimų mažore, harmoniniame mažore ir minore intonavimas.
3. Veiklos sritis – ritmo pojūčio ir kūrybinių įgūdžių lavinimas	
Nuostata – tobulinti ritmo bei pulsacijos tikslumą	
Esminis gebėjimas – paprastuose ir sudėtinuose metruose atpažinti bei atlikti įvairius ritminius darinius	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
3.1. Gebėti atlikti ritminius darinius paprastuose, sudėtinuose, kintamuose bei mišriuose metruose.	3.1.1. Tvirtinti ritmo pojūtį naujų žinių pagrindu. 3.1.2. Sugebėti suvokti 2/4, 3/4, 4/4 metre esančias užduotis, jas panaudojant kūrybinėje išraiškoje. 3.1.3. Sugebėti suvokti 2/8, 3/8, 4/8, 6/8 metrus.
3.2. Gebėti analizuoti ritmą ir pasikeitimus.	3.2.1. Suvokti pasikartojančias ir skirtingas ritmines figūras naujuose ritminiuose elementuose. 3.2.2. Siekti sąmoningo ritmo figūrų jungimo į prasminius vienetus. 3.2.3. Mokėti užrašyti ritmą su gerai įsisavintais ritminiais elementais.
3.3. Gebėti ritmiškai ir melodiškai improvizuoti.	3.3.1. Individuali ir kolektyvinė ritminė-melodinė improvizacija. 3.3.2. Melodinių, ritminių, atsakomųjų frazių kūrimas išmoktais melodiniais ir ritminiais dariniais. 3.3.3. Atlikti dvibalsius ritmus įvairiais tempais.
4. Veiklos sritis – muzikinis raštas, sąvokos, muzikos tekstų atpažinimas ir užrašymas	
Nuostata – muzikinio teksto analizavimas ir užrašymas, muzikinio rašto tobulinimas	
Esminis gebėjimas – sudaryti sąlygas įgytas teorines žinias pritaikyti praktikoje klausant, rašant, analizuojant	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas

4.1. Gebėti suvokti muzikines sąvokas.	4.1.1. Suvokti mažorinę, minorinę dermes bei jos rūšių sąvokas, intervalų sąvokas, akordų sąvokas. 4.1.2. Suprasti ir gebėti užrašyti simetrišką melodiją, įsisavintus ritminius elementus, sudaryti akordus tonacijose, užrašyti laipsnių “grandinėles”, intervalus (prima, sekunda, tercija, kvarta, kvinta, seksta, septima, oktava). 4.1.3. Suprasti ir įsisavinti muzikinę terminologiją.
4.2. Gebėti užrašyti melodiją (melodinis diktantas), ritmą, akordus, intervalus, laipsnių sekas.	4.2.1. Išgirsti, nustatyti ir užrašyti garsaeilius, akordų junginius, apimančius T, S, D, D7 su apvertimais bei VII7 mažą ir sumažintą. Intervalų ir dermės laipsnius, melodinį diktantą su pagalbiniais ir pereinamaisiais chromatizmais, įvedant programą atitinkančias ritmo figūras.
4.3. Gebėti transponuoti, pritaikyti akompanimentą melodijai ir atvirkščiai.	4.3.1. Transponuoti nesudėtingus, mažos apimties muzikinius kūrinius keliais transponavimo aspektais. 4.3.2. Pasiūlytai ar savo sukurtai melodijai pritaikyti antrąjį balsą, akompanimentą ar atvirkščiai, panaudojant teorines žinias, įgytas solfedžio pamokose.

55. Solfedžio dalyko turinio apimtis

Kl. /Pusm	Žinios ir supratimas	Klausos lavinimas	Intonavimo pratybos, dainavimas, solfedžiavimas	Ritmo pojūčio ir kūrybinių įgūdžių lavinimas	Muzikinis raštas,sąvokos, muzikos tekstų atpažinimas ir užrašymas
5/I	Mažorinių ir minorinių dermių kartojimas ir įtvirtinimas; kvintų ratas; septakordas; D7 tonacijoje; transponavimas; ritminė figūra (ketvirtinė su tašku ir dvi šešioliktinės); 6/8 metras; nežinomo teksto solfedžiavimas ir dirigavimas; melodiniai, ritminiai diktantai.	Dermių garsaeilių atpažinimas;	Gamų, nežinomo muzikinio teksto, akordų, laipsnių solfedžiavimas.	Ritminiai ir melodiniai pratimai 3/8 metre; ritminės figūros panaudojimas muzikiniuose dariniuose.	Diežų ir bemolių eiliškumas, užrašymas; melodinių atkarpų užrašymas, kūrybinės užduotys.
5/II	Lygiagrečios tonacijos iki 4 ženklų; ritminė grupė – triolė; įvairios sinkopės; T ₅ – S ₅ – D ₅ su apvertimais; pd4 – IV, sm5 – VII.	D7 su apvertimais klausymas ir atpažinimas.	Akordų sudarymas ir tikslus intonavimas; intervalų intonavimas; gamų (C – a; G – e; F – d; D – h; B – g; A – fis; Es – c; E – cis; As – f) solfedžiavimas.	Triolės, sinkopės per takto brūkšnį panaudojimas muzikiniuose dariniuose.	Transponavimas paprastaisiais intervalais.
6/I	Paprastieji intervalai; Pad4 – VI, sum5 – II; ritminė figūra – ritminės grupės su užlaikymais; tritonis; sinkopė su pauze; septakordas ir jo apvertimai.	Intervalų, septakordo ir apvertimų atpažinimas.	Pad4, Sum5 su sprendimu, tritonio tikslus intonavimas tonacijose.	Ritminių grupių su užlaikymais, sinkopės su pauze ritminės pratybos.	Sudaryti akordus, charakteringus intervalus tonacijose, mokėti užrašyti.
6/II	Lygiagrečios tonacijos, bendravardės tonacijos; tonacijos su 5 ženklais: H – dur, gis – moll (nat., harm., melod.), Des – dur, b – moll	Skirti natūralųjį ir harmoninį mažorą; klausia nustatyti metrą ir tonaciją.	Intonuoti harmoninį mažorą tonacijose; tiksliai intonuoti	Ritmiškai atlikti pasikartojančias ritmines figūras ritminiuose pratimuose ir	Kūrybinės užduotys pritaikant antrąjį balsą lietuvių liaudies dainose.

	(nat., harm., melod.) Pd2, sm7; harmoninis mažoras; lietuvių liaudies dainos – antrojo balso kūryba; metro/tonacijos nustatymas – sudarymas;		lietuvių liaudies dainas.	muzikiniuose tekstuose.	
7/I	Tonacijos su 6 ženklais, jų rūšys; smVII ₇ , mVII ₇ , smVII ₅ , smII ₅ ; keturios kvintakordų rūšys.	Išgirsti kvintakordus, VII, II laipsnio septakordą.	Intonuoti septakordus; gamas iki 6 ženklų: C – a; G – e; F – d; D – h; B – g; A – fis; Es – c; E – cis; As – f; H – gis; Des – b, Fis – cis; Ges – es.	Ritmiškai atlikti pasikartojančias ritmines figūras ritminiuose pratimuose ir muzikiniuose tekstuose.	Muzikinių štrichų terminologiją pritaikyti atliekant muzikos kūrinių.
7/II	Dvibalsis liaudies dainų dainavimas; Akordų junginiai tonacijose iki 3 ženklų; muzikos kūrinių analizavimas; enharmonizmai, chromatizmai pratimuose; sudėtiniai metrai; šešioliktinė pauzė ir įvairūs ritmai.	Išgirsti ir atpažinti dermes bei jų rūšis; įvardinti muzikoje metro pokyčius.	Tiksliai intonuoti dvibalses lietuvių liaudies dainas; akordų junginius.	Atlikti dvibalsius ritmus įvairiuose tempuose; ritminiai ir vokaliniai pratimai sudėtinuose metruose.	Gebėti užrašyti melodinius 8 taktų diktantus, akordus ir jų apvertimus, intervalus.
8/I	Pasiruošimas baigiamiesiems egzaminams. Temų kartojimas pagal bilietus: tonacijos iki 3 ženklų, akordai ir jų sudarymas, laipsnių sekos, intervalai, teorinė medžiaga, melodinis diktantas, solfedžiavimas, liaudies dainos.	Įtvirtinti muzikines žinias; Tonacijos: C – a; G – e; F – d; D – h; B – g, A – fis; Es – c.	Tikslus intonavimas ruošiamų muzikinių bilietų tonacijose.	Sukuria, užrašo nedidelės apimties ritmą, panaudojant įvairias ritmines figūras.	Užrašo 8 taktų vienbalsę melodiją; akordus ir jų apvertimus; intervalus.
8/II	Pasiruošimas baigiamiesiems egzaminams; mišrūs metrai, beiskeičiantys metrai.	Įtvirtinti muzikines žinias; Tonacijos: C – a; G – e; F – d; D – h; B – g; , A – fis; Es – c.	Tikslus intonavimas ruošiamų muzikinių bilietų tonacijose.	Dirigavimas įvairiuose metruose.	Užrašo 8 taktų vienbalsę melodiją; akordus ir jų apvertimus; intervalus.

56. Mokinių atsiskaitymai ir egzaminai organizuojami vadovaujantis mokykloje galiojančia mokinių atsiskaitymų ir egzaminų organizavimo tvarka.

57. Rekomenduojamos literatūros sąrašas (pagal klases) – priedas Nr. 2.

VI. III. MUZIKOS ISTORIJA

58. Muzikos istorijos paskirtis – susipažinti su muzikos meno raida.

59. Muzikos istorijos tikslas – ugdyti suvokimą muzikos, kaip estetiškos vertybės, padedančios pažinti laikmetį bendrąja prasme, suvokti kompozitorių indėlį į muzikos lobyną.

60. Muzikos istorijos uždaviniai:

60.1. Supažindinti su muzikos istorinių epochų raida, kompozitoriais ir jų svarbiausiais bei ryškiausiais kūriniais;

60.2. Plėsti muzikinį akiratį, supažindinti su įvairių epochų muzikos žanrų ir formų raida, charakterizuoti stiliaus ypatumus, struktūrą;

60.3. Supažindinti su nacionalinėmis kompozicinėmis mokyklomis ir jų kūrėjais;

60.4. Įtvirtinti operos žanrą, remiantis Vakarų Europos klasikų kūryba, supažindinti su XX-XXI a. užsienio šalių muzika, lietuvių klasikine muzika ir jos raida istoriniu principu.

61. Veiklos sritys:

61.1. Muzikos kultūrinio konteksto supratimas

61.2. Muzikos kūrinių klausymas ir vertinimas.

62. Muzikos istorijos mokymas:

62.1. mokymosi trukmė – 4 mokslo metai;

62.2. mokiniai muzikos istorijos mokosi grupinėse pamokose;

62.3. muzikos istorijai skiriama 1 valanda per savaitę;

62.4. naudojama muzikos istorijos dalykui skirta mokomoji literatūra, elektroniniai vadovėliai, interaktyvios informacinės technologijos.

63. Mokinių pasiekimai:

1. Veiklos sritis – muzikos kultūrinio konteksto supratimas	
Nuostata – pažinti muzikos istorijos raidą įvairiose epochose	
Esminis gebėjimas – gebėti atpažinti muzikos istorijos epochas, stilius, žanrus, formas, įvardyti ir charakterizuoti kompozitorius bei jų kūrybą istoriniais aspektais, domėtis muzikine kultūra	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
1.1. Apibūdinti muzikos istorinių epochų raidą.	1.1.1. Suvokti ir gebėti apibūdinti kiekvienos epochos pagrindinius bruožus, gebėti jas atskirti. 1.1.2. Įvardinti kiekvienos epochos bruožus muzikiniame kontekste. 1.1.3. Gebėti įvardinti stilistinių epochų kompozitorius ir pagrindinius kūrybos bruožus.
1.2. Apibūdinti ir suvokti instrumentinės muzikos žanrą ir formą.	1.2.1. Gebėti apibūdinti įvairias instrumentinės muzikos formas, jų struktūrą, savybes.
1.3. Susipažinti su nacionalinėmis kompozicinėmis mokyklomis, jų pagrindiniais bruožais.	1.3.1. Įvardinti romantizmo kompozicines mokyklas ir jų kūrėjus, žinoti esminius skirtumus ir bruožus: rusų, prancūzų, italų mokyklų. 1.3.2. Suvokti romantinės operos žanrą.
1.4. Gebėti formuoti tautinę savimonę.	1.4.1. Susipažinti su lietuvių muzikos istorijos ištakomis ir muzikine kultūra.
2. Veiklos sritis – muzikos kūrinių klausymas ir vertinimas	
Nuostata – atpažinti ir apibūdinti klausomus muzikos kūrinius	
Esminis gebėjimas – gebėti skirti klausomų muzikinių kūrinių stilistines epochas, žanrą, kontekstą, atpažinti kompozitorių kūrinius	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
2.1. Apibūdinti klausomus muzikinius kūrinius.	2.1.1. Žinoti klausomų muzikinių kūrinių stilistines epochas. 2.1.2. Atpažinti klausomų muzikinių kūrinių pagrindines temas. 2.1.3. Atpažinti klausomų muzikinių kūrinių žanrus.
2.2. Gebėti atpažinti klausomų kompozitorių kūrinius.	2.2.1. Žinoti klausomų muzikinių kūrinių kompozitorius, jų kūrybą.

64. Muzikos istorijos turinio apimtis

Kl./Pusm.	Žinios ir supratimas	Muzikos kultūrinio konteksto supratimas	Muzikos kūrinių klausymas ir vertinimas
5/I	Muzikos stilistinių epochų raida; Senosios muzikos apžvalga. Antika, Viduramžiai. Renesansas; Ž.B.Liuli – baletas; K.Montverdis – opera; Barokas: A.Vivaldis; G.F.Hendelis; J.S.Bachas; muzikos instrumentai: vargonai, klavesinas, smuikai; Klasicizmas; simfoninis orkestras; J.Haidnas; V.A.Mocartas; L. van Bethovenas.	Žinoti ir suvokti muzikos stilistines epochas ir jų žymiausias kūrėjus.	Klausyti ir atpažinti svarbiausius Viduramžių, Renesanso, Baroko, Klasicizmo epochų kompozitorių kūrinius.
5/II	Romantizmas. F.Šopenas; F.Listas, N.Paganinis; N.Rimskis-Korsakovas; Dž.Rosinis; R.Vagneris; B.Smetana; K.Sen-Sansas; M.Musorgskis; Lietuvių liaudies muzikos kultūra; Lietuvių chorinė muzika; M.K.Čiurlionis; XX a. S.Prokofjevas, I.Stravinskis, Dž.Geršvinas, M.Ravelis, B.Britenas, K.Orfas.	Susipažinti ir gebėti skirti Romantizmo epochos stiliaus bruožus; Įsisavinti lietuvių muzikos kultūros ypatybes.	Klausyti ir atpažinti Romantizmo, XX a. muzikinius kūrinius, jų temas bei lietuvių liaudies muziką.
6/I	Viduramžių epocha; Renesanso epocha; Barokas: pagrindinių muzikos žanrų formavimosi epocha. Operos ir instrumentinės muzikos raida; J.S.Bacho kūriniai vargonams; Klasicizmas. Vienos klasikai; J.Haidnas; Klasikinė simfonija, sonatinis simfoninis ciklas. Klasikinis orkestras.	Suvokti svarbiausius Viduramžių ir Renesanso epochų stilistinius bruožus; Susipažinti su Baroko, Klasicizmo epochomis bei jų atstovais muzikoje.	Klausyti ir atpažinti Baroko ir Klasicizmo epochos kompozitorių kūrinius.
6/II	V.A.Mocarto gyvenimas ir kūryba: operos, simfoninė kūryba, sonatos, Requiems; L. van Bethovenas: gyvenimas ir kūryba: kūriniai fortepijonui, simfoninė muzika; Romantizmas: F.Šubertas – vokalinė, simfoninė, fortepijoninė muzika; F.Šopenas: gyvenimas ir fortepijoninė muzika; R.Šumanas: gyvenimas ir fortepijoninė muzika; N. Paganinis: gyvenimas ir kūryba.	Gebėti orientuotis svarbiausiuose įvardintų epochų muzikos žanruose.	Klausyti, atpažinti ir įvardinti Klasicizmo, Romantizmo epochų kūrėjų kūrinius.
7/I	Rusų nacionalinė mokykla. P.Čaikovskis: gyvenimas ir kūryba, operos, baletai, fortepijoninė muzika; Čekų nacionalinė mokykla. B.Dvoržakas, B.Smetana; Norvegų nacionalinė mokykla. E.Grygas; Romantinė opera: K.M.Veberis ir vokiška opera; Prancūzų opera: Ž.Bize, Š.Guno; Italų opera: Dž.Rosinis; Dž.Verdis: kūryba, žymiausios operos; Dž.Pučinio gyvenimas ir kūryba; R.Vagneris ir jo kūryba.	Gebėti apibūdinti ir analizuoti skirtingas nacionalines mokyklas.	Apibūdinti išgirstų muzikos kūrinių meninį kontekstą ir nusakyti, kuriai nacionalinei mokyklai priklauso.
7/II	XX a. muzikos charakteristika; Impresionizmas. K.Debiusi, M.Ravelis. Ekspresionizmas. Naujoji Vienos mokykla ir jos atstovai; Neoklasicizmas. S.Prokofjevas, I.Stravinskis; Vokiečių neoklasikai. P.Hindemitas, K.Orfas, O.Mesianas, B.Britenas; Muzikinis avangardas: serializmas, aleatorika, sonoristika; Minimalizmas, postmodernizmas, elektroninė muzika ir kūrėjai; Džiazas ir populiarioji muzika.	Gebėti apibūdinti ir įvertinti XX a. muzikos charakteristiką bei stilistinius bruožus	Atpažinti ir įvertinti XX a. muziką
8/I	Lietuvos muzikinė kultūra XVI-XIX a.; Tautinės muzikos raida. J.Naujalis, Č.Sasnauskas, M.Petrauskas, St.Šimkus;	Analizuoti Lietuvos muzikinės kultūros stilistinius ypatumus.	Klausyti ir įvertinti muzikines temas ir bei gebėti atpažinti lietuvių

	M.K.Čiurlionis; Tarpukario Lietuvos muzikinis gyvenimas. J.Gruodis; Lietuvos išeivija; Pokario Lietuvos muzikinis gyvenimas; B.Dvarionas; St.Vainiūnas; E.Balsys; J.Juzeliūnas; V.Klova.		kultūrai svarbius kūrėjus.
8/II	XX a. muzikos reiškiniai lietuvių muzikoje; Kompozitoriai minimalistai: B.Kutavičius, O.Balakauskas, F.Bajoras; G.Kuprevičius; A.Martinaitis, M.Urbaitis, O.Narbutaitė, V.Bartulis, R.Kabelis, Š.Nakas, R.Mažulis, N.Valančiūtė.	Apibūdinti esminius reiškinis, kurie būdingi XX a. lietuvių muzikos kultūroje.	Klausyti ir vertinti XX a. muziką, ieškant sąsajų su dabartyje klausomais muzikiniais kūriniais.

65. Mokinų atsiskaitymai organizuojami vadovaujantis mokykloje galiojančia mokinių atsiskaitymų ir egzaminų organizavimo tvarka.

66. Rekomenduojamos literatūros sąrašas (pagal klases) – priedas Nr.3.

VI. IV. PAPILDOMAS FORTEPIJONAS

67. Papildomo fortepijono paskirtis – ugdyti bendruosius muzikavimo gebėjimus ir tobulinti grojimo fortepijonu įgūdžius.

68. Papildomo fortepijono tikslas – puoselėjant individualumą ir prigimtines galias, padėti mokiniams įgyti fortepijono muzikavimo žinių ir įgūdžių.

69. Papildomo fortepijono uždaviniai:

69.1. tobulinti instrumento valdymo įgūdžius ir atskleisti jo pritaikymo galimybes;

69.2. tobulinti instrumento muzikinės kalbos vartojimo įgūdžius;

69.3. skatinti mokinių iniciatyvą ir kūrybiškumą.

70. Veiklos sritys:

70.1. Grojimo fortepijonu įgūdžių formavimas ir tobulinimas

70.2. Įvairių žanrų muzikos kūrinių interpretavimas

70.3. Muzikinė raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje.

71. Papildomo fortepijono mokymas:

71.1. mokymo trukmė – 4 mokslo metai;

71.2. papildomo fortepijono pamokose mokiniai mokosi individualiai;

71.3. skiriama 1 valanda per savaitę;

72. Mokinių pasiekimai:

1. Veiklos sritis – grojimo fortepijonu įgūdžių formavimas ir įvaldymas	
Nuostata – tobulinti muzikos kūrinių atlikimo gebėjimus	
Esminis gebėjimas – atlikti fortepijonu sudėtingesnius muzikinius kūrinius	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
1.1. Atlikti sudėtingesnius muzikinius kūrinius.	1.1.1. Pažinti ir naudoti teisingą aplikatūrą, alteraciją, atlikimo štrichus; 1.1.2. Suvokti kūrinio tematiką, emocinę būseną; 1.1.3. Įvardinti kūrinio formos elementus.
1.2. Tobulinti garso išgavimo įgūdžius.	1.2.1. Naudoti ir gebėti paaiškinti garso išgavimo būdus.
2. Veiklos sritis – muzikos kūrinių interpretavimas	
Nuostata – suprasti ir išraiškingai atlikti sudėtingesnę muzikinį tekstą.	
Esminis gebėjimas – atliekant kūrinių naudoti tinkamas muzikos išraiškos priemonės	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
2.1. Atlikti skirtingų žanrų kūrinius.	2.1.1. Atpažinti kūrinių žanrą;

	2.1.2. Apibūdinti atliekamo kūrinio formą; 2.1.3. Naudoti tinkamas muzikos išraiškos priemonės (ritmas, tempas, štrichai).
2.2. Raiškiai perteikti kūrinų emocines nuotaikas.	2.2.1. Apibūdinti atliekamo kūrinio dinaminį planą; 2.2.2. Gebėti paaiškinti savo atliekamo kūrinio interpretaciją.
3. Veiklos sritis – muzikinė raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje	
Nuostata – dalyvauti koncertinėje veikloje	
Esminis gebėjimas – koncerte fortepijonu atlikti parengtą programą	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
3.1. Dalyvauti mokyklos koncertuose ir kituose muzikiniuose renginiuose.	3.1.1. Atlikti parengtą programą mokyklos ar miesto renginiuose; 3.1.2. Suvokti sceninio elgesio taisykles.
3.2. Pritaikyti grojimo fortepijonu įgūdžius kitose muzikavimo srityse.	3.2.1. Gebėti pagroti chorinių kūrinų partitūras ir akompanimentą; 3.2.2. Naudoti gebėjimą groti fortepijonu ruošiant solfedžio ir muzikos istorijos užduotis.

73. Papildomo fortepijono turinio apimtis:

73.1. muzikos kūrinų atlikimo technikos lavinimo pratybos – instrumento ir pagrindinių garso išgavimo būdų pažinimas, taisyklinga laikysena, judesių koordinavimas, ritminis tikslumas;

73.2. muzikos kūrinų interpretavimas – nesudėtingų muzikos kūrinų formų, pagrindinių sintaksinių elementų, nuotaikos, dinamikos apibūdinimas ir atlikimas;

73.3. muzikos atlikėjo raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje – kūrinų viešas atlikimas ir įsivertinimas, sceninės patirties pradmenys.

74. Rekomenduojamas kūrinų skaičius per mokymosi metus:

74.1. Mokinų individualių programų reikalavimai

Klasė	Planavimas		Atsiskaitymo formos	
	1 pusmetis	2 pusmetis	1 pusmetis	2 pusmetis
5	3 kūriniai 1 etiudas 1 polifonija 1 pjesė arba ansamblis	3 kūriniai 1 etiudas 1 stambi forma 1 pjesė arba ansamblis	Kontrolinis koncertas etiudas polifonija	Kontrolinis koncertas stambi forma pjesė (ansamblis)
6	3 kūriniai 1 etiudas 1 polifonija 1 pjesė arba ansamblis	3 kūriniai 1 etiudas 1 stambi forma 1 pjesė arba ansamblis	Kontrolinis koncertas etiudas polifonija	Kontrolinis koncertas stambi forma pjesė (ansamblis)
7	3 kūriniai 1 etiudas 1 polifonija 1 pjesė arba ansamblis	3 kūriniai 1 etiudas 1 stambi forma 1 pjesė arba ansamblis	Kontrolinis koncertas etiudas polifonija	Kontrolinis koncertas stambi forma pjesė (ansamblis)
8	3 kūriniai 1 etiudas 1 stambi forma 1 pjesė	3 kūriniai 1 stambi forma (kartoti) 1 pjesė (kartoti) 1 akompanimentas	Įskaita etiudas (pažymiui) stambi forma (įskaita)	Baigiamasis mokyklinis egzaminas stambi forma pjesė

74.2. Gamų reikalavimai

Klasė	Gamos	Akordai	Arpedžio	Chromatinė gama
5	Iki 3 ženklų Dur – vienos krypties ir išsiskiriančios moll – vienos krypties	Tonikos 3 garsų su apvertimais abiem rankomis	Tonikos trumpieji 3 garsų abiem rankomis	-
6	Iki 3 ženklų Dur – vienos krypties ir išsiskiriančios moll – vienos krypties	Tonikos 4 garsų su apvertimais atskiromis rankomis	Tonikos trumpieji 4 garsų atskiromis rankomis	Atskiromis rankomis per 2 oktavas
7	Iki 4 ženklų Dur – vienos krypties ir išsiskiriančios moll – vienos krypties	Tonikos 4 garsų su apvertimais abiem rankomis	Tonikos trumpieji ir ilgieji su apvertimais atskiromis rankomis	Abiem rankomis
8	Iki 4 ženklų Dur – vienos krypties ir išsiskiriančios moll – vienos krypties	Tonikos 4 garsų su apvertimais abiem rankomis	Tonikos trumpieji ir ilgieji su apvertimais abiem rankomis	Abiem rankomis

75. Mokinių atsiskaitymai ir egzaminai organizuojami vadovaujantis mokykloje galiojančia mokinių atsiskaitymų ir egzaminų organizavimo tvarka.

76. Rekomenduojamos literatūros sąrašas (pagal klases) – priedas Nr.4.

VI. V. DIRIGAVIMAS

77. Dirigavimo paskirtis – plėtoti gilesnį chorinio meno suvokimą ir muzikinius gebėjimus.

78. Dirigavimo tikslas – plėsti bendrąją muzikinę patirtį, chorinio meno suvokimą, formuoti dirigavimo įgūdžius.

79. Dirigavimo uždaviniai:

79.1. lavinti muzikos suvokimo, atlikimo ir perteikimo įgūdžius;

79.2. ugdyti atlikėjiškus gebėjimus;

79.3. diriguoti įvairios stiliškos bei žanro chorinės muzikos kūrinius.

80. Dirigavimo veiklos sritys:

80.1. Dainavimo ir vokalinių įgūdžių ugdymas

80.2. Muzikos kūrinių suvokimas ir perteikimas

80.3. Manualinės technikos formavimas ir muzikinė raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje.

81. Dirigavimo mokymas:

81.1. mokymo trukmė – 3 - 4 mokslo metai.

81.2. 5 klasės mokiniams dirigavimas yra pasirenkamas dalykas; nuo 6 klasės – branduolio dalykas;

81.3. pamokose mokiniai mokosi individualiai;

81.4. dirigavimui skiriama 1 valanda per savaitę;

81.5. skiriamos akompaniatoriaus valandos: 5-7 klasėms – 0,5 valandos per savaitę; 8 klasei numatoma 1 valanda per savaitę.

82. Mokinių pasiekimai:

1. Veiklos sritis – dainavimo ir vokalinių įgūdžių ugdymas	
Nuostata – formuoti taisyklingus dainavimo įgūdžius	
Esminis gebėjimas – atlikti savo balsu chorinio kūrinio partijas	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas

1.1. Gebėti padainuoti chorinio dirigavimo kūrinio partitūros balsus.	1.1.1. Skirtingų balsų pajautimas; 1.1.2. Dikcijos ir artikuliacijos fiksavimas; 1.1.3. Vokalinės klausos lavinimas.
1.2. Formuoti taisyklingą kvėpavimą.	1.2.1. Kvėpavimo išreiškimas pagal kūrinio struktūrą ir mintį.
2. Veiklos sritis – muzikos kūrinių suvokimas ir perteikimas	
Nuostata – glaustai išanalizuoti kūrinį ir jo muzikinį turinį	
Esminis gebėjimas – gebėti pristatyti kūrinio sandarą, tipą	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
2.1. Muzikos rašto ir muzikos istorijos žinių pritaikymas.	2.1.1. Gebėti atlikti kūrinio analizę; 2.1.2. Gebėti choro partijoje apibūdinti muzikinės kalbos priemones.
3. Veiklos sritis – manualinės technikos formavimas ir muzikinė raiška socialinėje kultūrinėje	
Nuostata – rankų judesiais perteikti kūrinio turinį	
Esminis gebėjimas – sąmoningai ir meniškai atlikti programą renginiuose	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
3.1. Pajausti manualinę techniką.	3.1.1. Pažinti rankų judesių reikšmes, gebėti jas perteikti.
3.2. Dalyvauti mokyklos renginiuose.	3.2.1. Koncertuoti mokykloje, mieste.

83. Dirigavimo turinio apimtis:

83.1. techninis dainavimo įgūdžių įvaldymas. Garso formavimas, intonavimas, kvėpavimo lavinimas. Muzikinės atminties, vidinės harmoninės ir melodinės klausos vystymas. Lankstus, laisvas balso valdymas;

83.2. praktiškai pritaikomi muzikos rašto ir teorijos žinios ir įgūdžiai. Mokoma choro partijoje išvelgti priemones, kuriomis išreiškiama muzikos kalba. Supažindinama su įvairių muzikos epochų choriniais bei šiuolaikiniais kūriniais. Formuojami chorinio dirigavimo kūrinio analizavimo įgūdžiai;

83.3. manualinės technikos pajutimas, gebėjimas rankų judesiais išdiriguoti ir perteikti muzikinį kūrinį. Atlikėjo raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje – viešas atlikimas scenoje.

84. Rekomenduojamas kūrinių skaičius per mokymosi metus:

Klasė	Pusm.	Kūrinių skaičius per mokslo metus		Atsiskaitymo formos	
		Nedidelės apimties dainos	Daina su pritarimu	Techninė įskaita (atsiskaitoma mokytojui)	Kontrolinis koncertas
5	I	2	1	Nedidelės apimties daina	1 kūrinys mintinai
	II	2	1	Daina su pritarimu	1 kūrinys mintinai
6	I	2	1	Nedidelės apimties daina	1 kūrinys mintinai
	II	2	1	Daina su pritarimu	1 kūrinys mintinai
7	I	2	1	Nedidelės apimties daina	1 kūrinys mintinai
	II	2	1	Daina su pritarimu	1 kūrinys mintinai
8	I	1	2	Nedidelės apimties daina	1 kūrinys mintinai
	II	1	2	Nedidelės apimties daina, daina su pritarimu	2 kūriniai mintinai

85. Mokinių atsiskaitymai ir egzaminai organizuojami vadovaujantis mokykloje galiojančia mokinių atsiskaitymų ir egzaminų organizavimo tvarka.

86. Rekomenduojamos literatūros sąrašas (pagal klases) – priedas Nr.5.

VII. LAISVAI PASIRENKAMI DALYKAI

VII. I. SOLINIS DAINAVIMAS

87. Solinio dainavimo paskirtis – ugdyti bendruosius muzikinius gebėjimus, formuojant savitą instrumentą – balsą.

88. Solinio dainavimo tikslas – paruošti mokinį, gebantį meniškai interpretuoti kūrinį, ugdyti kūrybingą, dainavimo meną suvokiančią asmenybę.

89. Solinio dainavimo uždaviniai:

89.1. formuoti meninius dainavimo įgūdžius ir vykdyti meninę praktiką;

89.2. lavinti muzikinės išraiškos priemones ir techninius atlikimo įgūdžius;

89.3. supažindinti su žanrų įvairove.

90. Solinio dainavimo veiklos sritys:

90.1. Solinio dainavimo vokalinių įgūdžių lavinimas

90.2. Muzikos kūrinių suvokimas ir perteikimas

90.3. Įsitraukimas į socialinę kultūrinę aplinką.

91. Solinio dainavimo mokymas:

91.1. mokymosi trukmė – nuo 1 iki 4 mokslo metų;

91.2. skiriama 0,5 - 1 valanda per savaitę;

91.3. pamokose mokiniai mokosi individualiai;

91.4. skiriamos akompanatoriaus valandos: 0,5 valandos per savaitę. 8 klasei numatoma 1 val. per savaitę.

92. Mokinių pasiekimai:

1. Veiklos sritis - solinio dainavimo vokalinių įgūdžių lavinimas	
Nuostata – gilinti taisyklingus vokalinius įgūdžius	
Esminis gebėjimas – atlikti pora nesudėtingų vokalizų, lietuvių liaudies dainas arba daineles	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
1.1. Lavinti balsą ir vokalinius įgūdžius.	1.1.1. Suvokti balso valdymo techniką; 1.1.2. Vokalinių gebėjimų analizė ir jų vystymas.
1.2. Formuoti taisyklingą kvėpavimą.	1.2.1. Formuoti garso atramas, kantileninį garsų jungimą.
2. Veiklos sritis – muzikos kūrinių suvokimas ir perteikimas	
Nuostata – siekti pajauti kūrinio keliamas menines emocijas	
Esminis gebėjimas – perteikti kūrinio vaizdinį ir emocinį potencialą	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
2.1. Suvokti kūrinio stilių bei formą.	2.1.1. Siekti kūrinių interpretacinio išbaigtumo, formuoti meninį stilių.
2.2. Ugdyti kūrybiškumą, siekiant tikslingos meninės išraiškos.	2.2.1. Gebėti meniškai interpretuoti ir atlikti kūrinį; 2.2.2. Savarankiškai interpretuoti kūrinį.
3. Veiklos sritis – įsitraukimas į socialinę kultūrinę aplinką	
Nuostata – dalyvauti koncertinėje veikloje	
Esminis gebėjimas – estetiškai ir meniškai atlikti programą renginiuose	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
3.1. Dalyvauti renginiuose.	3.1.1. Koncertinė, sceninė, meninė veikla.

3.2. Kritiškas vertinti koncertinius pasirodymus.	3.2.1. Gebėti įvertinti savo ir kitų atliekamus muzikinius kūrinius.
---	--

93. Solinio dainavimo turinio apimtis:

93.1. solinio dainavimo įgūdžių formavimas – dainavimo technikos lavinimo pratybos;

93.2. solinių kūrinių interpretavimas – nesudėtingų formų kūrinių pagrindinių sintaksinių elementų, nuotaikos, dinaminio plano apibūdinimas ir atlikimas;

93.3. muzikos atlikėjo raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje – viešas kūrinių atlikimas ir įsivertinimas, sceninės patirties pradmenys;

93.4. parenkant repertuarą, atsižvelgiama į mokinių amžiaus ir balso ypatumus;

94. Rekomenduojamas kūrinių skaičius per mokymosi metus:

Klasė	Pusm	Kūrinių skaičius per mokslo metus		Atsiskaitymo formos	
		Vokalizai	Dainos	Techninė įskaita (atsiskaitoma mokytojui)	Kontrolinis koncertas
5	I	2	1-2	Vokalizai	1-2 kūriniai mintinai
	II	2	1-2	Dainos	1-2 kūriniai mintinai
6	I	1-2	2-3	Vokalizai, dainos	1-2 kūriniai mintinai
	II	1-2	2-3	Dainos	2 kūriniai mintinai
7	I	1-2	2-3	Vokalizai, dainos	2 kūriniai mintinai
	II	1-2	2-3	Dainos, arija	2 kūriniai mintinai
8	I	1-2	2-3	Vokalizai, dainos	2 kūriniai mintinai
	II	1-2	2-3	Dainos, stambios formos kūriny	2 kūriniai mintinai

95. Mokinių atsiskaitymai organizuojami vadovaujantis mokykloje galiojančia mokinių atsiskaitymų ir egzaminų organizavimo tvarka.

96. Rekomenduojamos literatūros sąrašas (pagal klases) – priedas Nr.6.

VII. II. ANSAMBLINIS DAINAVIMAS

97. Ansamblinio dainavimo paskirtis – ugdyti bendruosius muzikavimo gebėjimus ir suteikti bei tobulinti ansamblinio dainavimo patirtį.

98. Ansamblinio dainavimo tikslas – puoselėjant individualumą ir prigimtines galias, padėti mokiniams įgyti vokalinio ansamblio muzikavimo žinių ir įgūdžių, kurių reikia atsiskleisti kūrybiškumui ir artistiškamui.

99. Ansamblinio dainavimo uždaviniai:

99.1. pažinti ansamblinių kūrinių repertuarą, ugdyti ansamblinio dainavimo įgūdžius;

99.2. ugdyti mokinių artistišumą, kaupti ansamblinio dainavimo sceninę patirtį;

99.3. skatinti mokinius kūrybiškai pritaikyti ansamblinio dainavimo pamokose įgytas žinias ir gebėjimus.

100. Ansamblinio dainavimo veiklos sritys:

100.1. Ansambliško ugdymas

100.2. Kūrinių interpretavimas ansambliniame dainavime

100.3. Atlikėjo raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje.

101. Ansambliai gali būti:

- 101.1. vokaliniai ansambliai (2, 3, 4, 6, 8, 12 mokinių);
- 101.2. tradicinės sudėties (sudaryti iš tos pačios rūšies balsų);
- 101.3. netradicinės sudėties ansambliai (sudaryti iš skirtingų rūšių balsų).

102. Ansamblinio dainavimo mokymas:

- 102.1. mokymosi trukmė – nuo 1 iki 4 mokslo metų;
- 102.2. skiriama mokytis 1 valanda per savaitę;
- 102.3. gali būti skiriamos akompaniatoriaus valandos: 0,5 valandos per savaitę.

103. Mokinių pasiekimai:

1. Veiklos sritis – ansambliško ugdymas	
Nuostata – įgyti dainavimo ansamblyje patirties	
Esminis gebėjimas – kartu su kitais ansamblio dalyviais sukurti meninį rezultatą	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
1.1. Įgyti ansamblinio dainavimo įgūdžius, derinant savo veiksmus su kitais ansamblio dalyviais.	1.1.1. Gebėti dainuoti kartu ansamblyje; 1.1.2. Suvokti savo ir kitų atlikėjų kūrinių interpretacijas.
1.2. Perteikti kūrinio nuotaiką, charakterį.	1.2.1. Apibūdinti kūrinio tematiką, emocinę būseną. 1.2.2. Apibūdinti muzikos kalbos elementus.
2. Veiklos sritis – kūrinių interpretavimas ansambliniame dainavime	
Nuostata – tobulinti muzikinio bendradarbiavimo gebėjimą dainuojant ansamblyje	
Esminis gebėjimas – išraiškingai perteikti interpretacijas, atliekant ansamblinės muzikos kūrinius	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
2.1. Kuo tiksliau atlikti savo partiją ansamblyje.	2.1.1. Žinoti atlikimo štrichus; 2.1.2. Nusakyti kūrinio tempą, dinamiką.
2.2. Klausytis ir derinti savo ir kitų ansamblio dalyvių veiksmus.	2.2.1. Girdėti savo ir kitų dalyvius balsus.
3. Veiklos sritis – muzikinė raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje	
Nuostata – dalyvauti koncertinėje veikloje.	
Esminis gebėjimas – atlikti parengtą ansamblinio dainavimo programą koncerte	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
3.1. Scenoje atlikti parengtą repertuarą	3.1.1. Žinoti atlikėjo sceninio elgesio taisykles.
3.2. Dalyvauti renginiuose .	3.2.1. Gebėti pristatyti ansamblinio dainavimo kolektyvą ir veiklą.

104. Ansamblinio dainavimo turinio apimtis:

- 104.1. ansamblinio dainavimo įgūdžių formavimas – dainavimo technikos lavinimo pratybos;
- 104.2. ansamblinių kūrinių interpretavimas – nesudėtingų formų kūrinių pagrindinių sintaksinių elementų, nuotaikos, dinaminio plano apibūdinimas ir atlikimas;
- 104.3. muzikos atlikėjo raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje – viešas kūrinių atlikimas ir įsivertinimas, sceninės patirties pradmenys;
- 104.4. parenkant repertuarą, atsižvelgiama į mokinių amžiaus ir balso ypatumus;
- 104.5. Repertuarą parenka ansamblinio dainavimo mokytojas.

105. Rekomenduojamas kūrinių skaičius per mokymosi metus:

Klasė	Pusm.	Kūrinių skaičius per mokslo metus	Atsiskaitymo formos
-------	-------	-----------------------------------	---------------------

		Vokalizai, pratimai	Dainos	Techninė įskaita (atsiskaitoma mokytoji)	Kontrolinis koncertas
5	I	1-2	1-2	Daina	1 kūrinys mintinai
	II	1-2	1-2	Daina	1 kūrinys mintinai
6	I	1-2	1-2	Daina	1 kūrinys mintinai
	II	1-2	1-2	Daina	1 kūrinys mintinai
7	I	1-2	1-2	Daina	1 kūrinys mintinai
	II	1-2	1-2	Daina	1 kūrinys mintinai
8	I	1-2	1-2	Daina	2 kūriniai mintinai
	II	1-2	1-2	Daina	2 kūriniai mintinai

106. Mokinių atsiskaitymai organizuojami vadovaujantis mokykloje galiojančia mokinių atsiskaitymų ir egzaminų organizavimo tvarka.

107. Rekomenduojamos literatūros sąrašas (pagal klases) – priedas Nr.7.

VII. III. ANTRASIS MUZIKOS INSTRUMENTAS

108. Antrojo muzikos instrumento paskirtis – ugdyti bendruosius muzikavimo gebėjimus ir suteikti antrojo muzikos instrumento muzikavimo patirtį.

109. Antrojo muzikos instrumento tikslas – puoselėjant individualumą ir prigimtines galias, padėti mokiniams įgyti antrojo muzikos instrumento muzikavimo žinių ir įgūdžių.

110. Antrojo muzikos instrumento uždaviniai:

110.1. sudaryti galimybes mokiniams pažinti ir kitus muzikos instrumentus;

110.2. ugdyti ir tobulinti grojimo antruoju muzikos instrumentu įgūdžius ir atskleisti jo pritaikymo galimybes;

110.3. skatinti mokinių iniciatyvą ir kūrybiškumą.

111. Veiklos sritys:

111.1. Grojimo antruoju muzikos instrumentu įgūdžių formavimas

111.2. Muzikos kūrinių interpretavimas

111.3. Muzikinė raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje.

112. Antrojo muzikos instrumento mokymasis:

112.1. antruoju muzikos instrumentu galima pasirinkti vieną iš mokykloje mokomų muzikos instrumentų: styginių, pučiamųjų, mušamųjų, liaudies muzikos instrumentų, akordeoną, gitarą;

112.2. antrojo muzikos instrumento mokymosi trukmė – nuo 1 iki 4 mokslo metų;

112.3. skiriama 0,5-1 valanda per savaitę;

112.4. antrojo muzikos instrumento pamokose mokiniai mokosi individualiai;

112.5. styginių, pučiamųjų, mušamųjų, liaudies muzikos instrumentų pamokoms skiriamos akompanatoriaus valandos - 0,5 valandos per savaitę.

113. Mokinių pasiekimai:

1. Veiklos sritis - grojimo antruoju muzikos instrumentu įgūdžių formavimas	
Nuostata – įgyti muzikavimo antruoju muzikos instrumentu patirties	
Esminis gebėjimas – atlikti nesudėtingą muzikinį kūrinį antruoju instrumentu	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
1.1. Įgyti grojimo antruoju muzikos instrumentu įgūdžių.	1.1.1. Nusakyti kūrinio metra, tempą; 1.1.2. Pažinti atlikimo štrichus;

	1.1.3. Suvokti kūrinio tematiką.
1.2. Perteikti kūrinio nuotaiką.	1.2.1. Apibūdinti kūrinio tematiką, emocinę būseną.
2. Veiklos sritis – muzikos kūrinių interpretavimas	
Nuostata – siekti pajauti kūrinio keliamas menines emocijas	
Esminis gebėjimas – išraiškingai interpretuoti nesudėtingos faktūros muzikos kūrinius	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
2.1. Žinoti muzikos kalbos elementus.	2.1.1. Apibūdinti kūrinio stilių, tematiką, turinį.
2.2. Raiškiai perteikti kūrinių emocijas.	2.2.1. Pažinti ir nusakyti dinامينius ženklus; 2.2.2. Apibūdinti ir aptarti savo atliekamo kūrinio interpretaciją.
3. Veiklos sritis – muzikinė raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje	
Nuostata – dalyvauti koncertuose, pasirodymuose scenoje	
Esminis gebėjimas – pasirinktu instrumentu koncerte atlikti programą	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
3.1. Kultūringai elgtis scenoje.	3.1.1. Suvokti atlikėjo sceninio elgesio taisykles.
3.2. Dalyvauti mokyklos muzikiniuose renginiuose.	3.2.1. Koncertuoti mokykloje, mieste.
3.3. Pritaikyti grojimo antruoju muzikos instrumentu įgūdžius kitose srityse.	3.3.1. Nurodyti, kurioms pamokoms pasiruošti padeda grojimas antruoju muzikos instrumentu.

114. Rekomenduojama antrojo muzikos instrumento turinio apimtis:

114.1. muzikos kūrinių atlikimo technikos lavinimo pratybos – instrumento ir pagrindinių garso išgavimo būdų pažinimas, taisyklinga laikysena, judesių koordinavimas, ritminis tikslumas;

114.2. muzikos kūrinių interpretavimas – nesudėtingų muzikos kūrinių formų pagrindinių sintaksinių elementų, nuotaikos, dinaminio plano apibūdinimas ir atlikimas;

114.3. muzikos atlikėjo raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje – kūrinių viešas atlikimas ir įsivertinimas, sceninės patirties pradmenys;

114.4. rekomenduojamas kūrinių skaičius per mokymosi metus – 4–6 skirtingo charakterio kūriniai.

115. Mokinių atsiskaitymai organizuojami vadovaujantis mokykloje galiojančia mokinių atsiskaitymų ir egzaminų organizavimo tvarka.